

Návrh na zápis do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska

Identifikačné číslo návrhu: CTLK-RZNKD-2017/006

A.1. Predkladateľ (predkladatelia) návrhu:

Národný žrebčín "Topoľčianky" š.p.
Parková 13
951 93 Topoľčianky
tel.: + 421 37 630 16 13-5
fax: + 421 37 630 16 11

A.2. Kontaktná a zodpovedná osoba pre korešpondenciu:

Priezvisko: Ing. Kovalčík, PhD.
Meno: Emil
Inštitúcia/pozícia: vedúci plemennej knihy a marketingu
Adresa: Parková 13, 951 93 Topoľčianky
Tel. číslo: 037 630 16 13-5
e-mail: marketing@nztopolcianky.sk iné relevantné informácie:

A.3. Názov prvku: Chov plemena koní LIPICAN v Národnom žrebčine "Topoľčianky" š.p.

A.4. Iný názov (názvy) prvku: Chov plemena koní LIPICAN

A.5. Kto sú nositelia prvku?

Nositel'mi prvku chovu lipicana sú predovšetkým ľudia, ktorí úzko prichádzajú do kontaktu s dotknutým prvkom. Je to teda najmä komunita zamestnancov ale aj brigádnikov a iných dobrovoľníkov. Ďalšími veľmi významnými nositeľmi sú priamo obyvatelia obce Topoľčianky, tí, ktorí často navštevujú stajne, prichádzajú do kontaktu s koňmi v rámci ich každodenných tréningov v obci a jej okolí. Títo sú hrdí na to, že práve v ich obci sa nachádza toto ojedinelé zariadenie chovu koní, právom sa ním pýšia a šíria toto svoje povedomie aj mimo Slovenska prostredníctvom svojich príbuzných a známych. No a v neposlednom rade sa jedná o návštevníkov, ktorí žrebčín navštevujú počas jeho prehliadok. Sú to najmä žiaci a študenti slovenských, ale aj zahraničných škôl, rôzne odborné exkurzie a vzácne štátne slovenské a zahraničné návštevy. Na odbornej báze sa jedná najmä o spoločnosť ľudí, ktorí spolupracujú so žrebčínom po odbornej stránke v rámci výmeny genetického materiálu, ale aj rôznych prezentačných akcií žrebčína na Slovensku a v zahraničí. Znalosti o chove lipicana zahŕňajú aj

štátne žrebčiny bývalej monarchie, ako sú Lipica, Dakovo Szilvasvarád a Piber. Procesy zaškoľovania v chove koní sú riadené princípom pridelovania mladého pracovníka k staršiemu, čím je zabezpečené odovzdávanie skúseností. Títo starší pracovníci sú dlhoročnými skúsenými zamestnancami, ktorí odovzdávajú svoje vedomosti počas každodenných kontrol stajní, denných porád a športových testácií koní.

A.6. Geografická lokalizácia a rozšírenie prvků:

- obec Topolčianky
- zlatomoravecký región,
- Nitriansky samosprávny kraj
- Na rozlohe viac ako 1000 ha sa nachádzajú jednotlivé chovné objekty a strediská Národného žrebčína. Z celkovej rozlohy pripadá 480 ha ornej pôdy a ostatné sú lúky a pasienky.

B.1. Opis prvků: Chov lipicana bol zaradený do génových rezerv Slovenskej republiky v súlade so smernicami FAO a programu ochrany biodiverzity. Je úzko spätý s rôznymi tradíciami a prejavmi, spoločenskými aktivitami a slávnostnými udalosťami. Je to kultúrne dedičstvo, ktoré sa ďalej traduje prostredníctvom podujatí spojenými s chovom lipicana. Sú to rôzne kultúrne akcie, spojené s rôznymi tradíciami v obci, ktoré úzko súvisia s historickými udalosťami. Či už je to tradičná Hubertova jazda, konaná pri príležitosti ukončenia jazdeckej a loveckej sezóny, rôzne sprievody, napr. fašiangový. Ďalej je to tematický „Kočiar pre Sissi“, ktorý sa zapriaha v rámci rodinných výletov pre deti s rodičmi. Sú to aj tradičné svadobné kočiare, ktoré sa tešia veľkej obľube, a zároveň sú aj veľkou atrakciou pre svadobčanov- a to nie len zo Slovenska, ale aj zo zahraničia.

Chov lipicana by sme celkovo mohli chápať aj ako súhrn všetkého, čo sa s týmto chovom spája. Či už je to každodenná starostlivosť o koňa – jeho jazdenie, čistenie, kŕmenie, nastielanie, korekcia kopýt, podkúvanie- to všetko sú činnosti, ktoré sa vykonávajú a zároveň trajú celé stáročia od dôb, kedy kôň začal slúžiť človeku. Alebo je to jeho výcvik – učenie sa na svojho ošetrovateľa od útleho „detstva“, cez jeho výcvik a tréning počas aktívnych rokov, až

po starostlivosť o neho v starobe. Aj tento vzťah – kôň-človek- sa dedí z pokolenia na pokolenie. Toto všetko je forma komunikácie medzi človekom a koňom. Kôň je veľmi citlivý a empatický zviera, mnohokrát sa k nemu obracajú ľudia so svojimi starosťami, až psychickými problémami.

B.2. Oblasť (oblasti), ktoré prvok reprezentuje: ústne tradície a prejavy, vrátane jazyka ako prostriedku nehmotného kultúrneho dedičstva; interpretačné umenie; spoločenské praktiky, zvyky, rituály a slávnostné udalosti; poznatky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom; tradičné remeslo, výtvarný prejav;

B.3. Akú úlohu zohrávajú nositelia (príslušné spoločenstvo) pri udržiavaní/zachovávaní prvků ako súčasti vlastného kultúrneho dedičstva? Vedenie žrebčína– vedie, koordinuje, kontroluje ale zároveň aj ochraňuje prvok ako vzácnu súčasť vlastného kultúrneho dedičstva L.I.F. – vyhodnocuje, skvalitňuje a rozširuje jednotlivé chovy lipicana vo svete, organizuje chovateľské semináre a šampionáty, napomáha výmene chovateľských skúseností

prostredníctvom medzinárodnej odbornej komisie

Štátne žrebčiny bývalej monarchie – medzinárodná spolupráca s garanciou štátu

Tieto subjekty majú celosvetový prehľad o viac ako 720 lipicanoch vhodných pre chov. Zodpovedajú za chov, odchov a výcvik na národnej úrovni. Sú nimi riaditeľ, zootechnik, vedúci plemennej knihy, vedúci výcviku, vedúci objektu. Udržujú si prehľad prostredníctvom denných kontrol koní, stajní a porád. Týmto je zabezpečená výmena znalostí medzi pracovníkmi. Zaškolenie procesy sú riadené princípom prideľovania mladého pracovníka k staršiemu, čím je zabezpečené odovzdávanie skúseností.

Odborné znalosti pre chov sa rozvíjajú pri bonitáciách a predvýberoch žrebcov. Riaditeľ žrebčiny, vedúci chovu koní a vedúci plemennej knihy sú certifikovanými medzinárodnými posudzovateľmi plemena koní lipican.

Výsledky chovu sú viditeľné a korigované chovateľskými metódami:

- dennou kontrolou
- jarnou a jesennou bonitáciou šľachtiteľského a chráneného chovu
- predvýberom žrebcov
- skúškami výkonnosti koní a športovou testáciou
- odbornými zootechnickými poradami

Žrebčín úzko spolupracuje s okolitými štátnymi chovmi aj pri výmene plemenného materiálu, s cieľom udržania potrebnej genetickej variability a zabezpečenia dostatočnej líniovej a rodinnej výstavby.

B.4. Aké spoločenské a kultúrne funkcie má prvok v súčasnosti? Žrebčín v rámci zachovania povedomia a národnej hrdosti na tento chov počas roka organizuje akcie. Sú to rôzne preteky, prezentácie, ako napr. štvorylka, Klasická topoľčianska škola, drezúra, vozatajstvo a vozenie v kočoch pre širokú verejnosť. Populárne a atraktívne sú svadobné kočy. Zamestnanci sú hrdí, že môžu prezentovať svoj rodný kraj prostredníctvom týchto kočov s lipicanmi, pred rôznymi návštevami, zo Slovenska, ale je to zvláštnosť najmä pre ich zahraničné návštevy a radi sa nimi pýšia. Chov lipicanov je našou hrdosťou aj pri štátnych zahraničných návštevách, kde sa prezentujeme práve prostredníctvom ich vystúpení. Práve vďaka týmto ľuďom a prostredníctvom týchto podujatí vzniká akási komunita, ktorá je spätá s chovom a v ich vlastnom záujme je prezentovanie, šírenie a zachovanie tohto prvku do budúcnosti pre ďalšie generácie. Chov Lipicana je využívaný ako jazdecký a kočiarový kôň. Je častým a úspešným reprezentantom v záprahovom športe. Taktiež neustále zvyšujúca je popularita v odvetvi športovej drezúry. Neoddeliteľnou súčasťou využitia tohto plemena sú reprezentatívne predstavenia pri príležitosti štátnych návštev, osláv a výročí doma a v zahraničí. Predstavenia v Klasickej topoľčianskej škole sú súčasťou tradičných každoročných podujatí. Vzdelávaciu funkciu plnia semináre. Význam má podávanie odborných informácií školám a vedecké spolupráce. Chov je vhodný pre hipoterapiu. Zápisom prvku by sa do povedomia dostal význam génových rezerv, uvedenie si hodnoty tejto výnimočnej kombinácie prírodného a historického prvku pre nasledujúce generácie.

Proposal for Inscription in the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Proposal's identification number: CTLK-RZNKD-2017/006

A.1. Proposal submitted by:

Národný žrebčín "Topoľčianky" š. p.
Parková 13
951 93 Topoľčianky
Phone no.: +421 37 630 16 13-5
Fax: +421 37 630 16 11

A.2. Contact person and person responsible for correspondence:

Surname: Ing. Kovalčík, PhD.
Name: Emil
Institution/position: Stud Book and Marketing Manager
Address: Parková 13, 951 93 Topoľčianky
Phone no.: 037 630 16 13-5
E-mail: marketing@nztopolciany.sk
Other relevant information:

A.3. Name of the element: Breeding of the LIPIZZAN breed of horses at the Topoľčianky National Stud Farm (Národný žrebčín „Topoľčianky“ š. p.)

A.4. Other name(s) of the element: Breeding of LIPIZZAN horse breed

A.5. Who are the bearers of the element?

The bearers of the element the husbandry of Lipizzan horses are mainly people who come into close contact with the given element, i.e. the staff community as well as seasonal workers and other volunteers. Other very important bearers are directly the inhabitants of the municipality of Topoľčianky as frequent visitors to the stables who come into contact with the horses during their daily trainings within the municipality and its surroundings. They are proud of having this unique horse breeding facility within their municipality and are rightly proud of it, while spreading awareness also outside of Slovakia through their relatives and friends. Last but not least, it is the visitors who visit the stud farm during tours, including pupils and students from Slovak and abroad, different expert excursions and special Slovak and foreign state visits. On the expert level, it is mainly the community of people that cooperate with the stud farm professionally in the framework of exchange of genetic materials as well as different presentation events of the stud

far in Slovakia and abroad. Knowledge on the breeding of Lipizzan horses are also shared by the stud farms of the former monarchy, such as Lipica, Dakovo, Szilvásvár and Piber. The process of education in the field of horse breeding is based on the principle of assigning a young staff member to an older one, thus ensuring the transfer of experience. These older staff members are long-year experienced employees who share their knowledge during daily routine checks of stables, daily meetings as well as sport testing of horses.

A.6. Geographical location and range of the element:

- Municipality of Topolčianky
- Region of Zlaté Moravce
- Nitra Self-Governing Region
- The breeding facilities and operating units of the National Stud Farm are located at an area of over 1,000ha. Of this total area, 480ha is arable land and the rest is grassland and pastures.

B.1. Description of the element:

Lipizzan breeding has been included in the gene reserves of the Slovak Republic in accordance with the FAO guidelines and the biodiversity protection programme. It is closely tied to different traditions and expressions, social activities and festivities. It is a cultural heritage that is transmitted through events related to Lipizzan breeding, such as various cultural events linked to the traditions of villages and historical events, whether it is Hubertus Ride held on the occasion of the end of the riding and hunting season or various parades, such as carnivals. It is also the thematic “Carriage for Sissi”, harnessed during family trips for children with parents, or the very popular traditional wedding carriages, being a great attraction for wedding guests not only from Slovakia, but also from abroad.

Overall, Lipizzan breeding can be understood as a sum of everything that is related to it, whether it is daily care of the horse – riding, cleaning, feeding, bedding, hooves correction, shoeing – all of them are activities that have been practiced and transmitted for centuries since the times horses began to serve humans. Or it is horse training – learning to interact with their stablemen from their early “childhood” through their training during active years up to care in their old age. This relationship between the horse and the human has been passed down from generation to generation. All this is a form of communication between the human and the horse. The horse is a very sensitive and empathetic animal and is often sought for by people with anxieties or even psychological problems.

B.2. Area(s) represented by the element: oral traditions and expressions, including language as a means of the intangible cultural heritage; the art of interpretation; social practices, customs, rituals and festivities; knowledge and habits related to nature and the universe; traditional craft.

B.3. What role is played by the bearers (community) in maintaining/preserving the element as part of their own cultural heritage? Stud farm management – manages, coordinates, controls and protects the element as a precious part of our own cultural heritage;

L.I.F. – reviews, improves and expands Lipizzan breeding in the world, organises breeding seminars and championships, and promotes the exchange of breeding experience through an international expert

committee;

State stud farms of the former monarchy – international collaboration under state guarantee.

These entities have a global overview of over 720 Lipizzans suitable for breeding. They are responsible for the breeding, rearing and training at the national level and include the director, animal technician, stud book manager, training manager and facility manager. They keep this overview by means of daily routine checks of horses and stables, and through meetings. This ensures the exchange of knowledge between the staff. The training processes follow the principle of assigning a young staff member to an older one, thus ensuring the transmission of experience. The expert knowledge in the field of breeding is developed through the judgement and pre-selection of stallions. The stud farm director, the horse breeding manager and the stud book manager are certified international judges of the Lipizzan horse breed.

The breeding results are visible and corrected by means of the following breeding methods:

- daily routine control check;
- spring and autumn judging of the pedigree and protected breeding;
- pre-selection of stallions;
- horse performance exams and sport testing;
- expert meetings of animal technicians.

The stud farm closely cooperates with the neighbouring state breeding centres also in the exchange of breeding material in order to preserve the necessary genetic variability and ensure a sufficient line and family basis.

B.4. What are the social and cultural functions of the element today?

In order to keep awareness and national pride of this breed, the stud farm organises events all year long, such as races, presentations (e.g. quadrille), the Classical Topoľčianky School, dressage, chariotry and carriage riding for the general public. Very popular and attractive are wedding carriages. The stud farm staff are proud of being able to present their homeland through carriages with Lipizzan horses, in front of different visitors from Slovakia and abroad. Lipizzan breeding is presented with pride to foreign state visits through performances. Thanks to these people and by means of such events, we bring together a community of people tied to the breeding and it is in their interest to present, disseminate and preserve this element for the future generations. Lipizzans are used as riding and carriage horses. They are frequent and successful representatives of the harness racing sport. The popularity of sport dressage is also on the rise. An integral part of the use of this breed are representative performances held during state visits, celebrations and other anniversaries at home and abroad. The performances at the Classical Topoľčianky School are part of traditional events each year. Seminars play an educational role. Of special importance is the sharing of expert information with schools and scientific cooperation. The breed is also suitable for hippotherapy. The inscription of this element would raise awareness about the importance of gene reserves, the realisation of the value of this unique combination of a natural and historical element for the future generations.

Centrum pre tradičnú
ľudovú kultúru

ELEKTRONICKÁ
ENCYKLOPÉDIA

FOND
TLK

REPREZENTATÍVNY
ZOZNAM NKD

ZOZNAM NAJLEPŠÍCH
SPÔSOBOV OCHRANY NKD

FOLK EXPO
SLOVAKIA

PUBLIKÁCIE

O NÁS

ÚČET

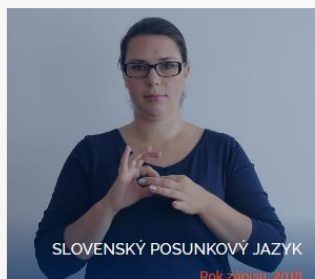
Prvky zapísané v Reprezentatívnom zozname NKD Slovenska

[Domov](#) > [Zoznamy NKD Slovenska](#) > [Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska](#) > [Prvky zapísané v Reprezentatívnom zozname NKD Slovenska](#)

REPREZENTATÍVNY ZOZNAM NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA SLOVENSKA

Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska (ďalej len „reprezentatívny zoznam“) je súpisom významných prvkov a praktík nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Zápis do reprezentatívneho zoznamu predstavuje ocenenie týchto mimoriadnych prvkov a praktík, ktoré sú uznávané spoločnosťami, komunitami a jednotlivcami a existujú v súlade s univerzálnymi prijatými princípmi ľudských práv, rovnosti, podpory a vzájomnej úcty medzi kultúrnymi spoločnosťami. Prvky jestvujú v súlade s prostredím a historickým ukotvením spoločností a poskytujú im pocit kontinuity a identity. Zároveň podporujú kultúrnu rozmanitosť a tvorivosť. Vytváranie Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska predstavuje základný stupeň tvorby Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Proces súvisiaci s tvorbou reprezentatívneho zoznamu koordinuje a administruje Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru ako odborné pracovisko Slovenského ľudového umeleckého kolektívu – štátnej príspevkovej organizácie zriadenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky.

PRVKY ZAPÍSANÉ V REPREZENTATÍVOM ZOZNAM NKD SLOVENSKA

Centrum pre tradičnú
ľudovú kultúru

ELEKTRONICKÁ
ENCYKLOPÉDIA

FOND
TLK

REPREZENTATÍVNY
ZOZNAM NKD

ZOZNAM NAJLEPŠÍCH
SPÔSOBOV OCHRANY NKD

FOLK EXPO
SLOVAKIA

PUBLIKÁCIE

O NÁS

ÚČET

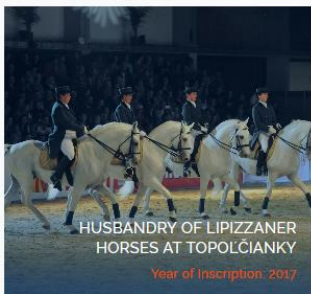
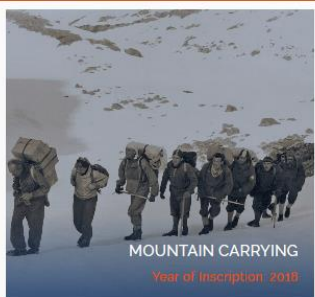
Elements included in the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia

[Domov](#) > [ICH Lists of Slovakia](#) > [Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia](#) > [Elements included in the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia](#)

REPRESENTATIVE LIST OF THE INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF SLOVAKIA

The Representative List is a listing of remarkable elements of the intangible cultural heritage of Slovakia. The inclusion in the Representative List is an acknowledgement of exceptional elements and practices accepted by societies and individuals that survive in accordance with the universally observed human rights principles, as well as the principles of equality, support and mutual respect among cultural communities. These elements are in keeping with the environment and historical conditions of the communities and provide them with the sense of continuity and identity, thus supporting cultural diversity and creativity. The creation of the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia represents the fundamental step in compiling the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

ELEMENTS INCLUDED IN THE REPRESENTATIVE LIST OF THE INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF SLOVAKIA

Chov plemena koní lipican v Topoľčiankach

[Domov](#) > [Zoznamy NKD](#) > [Chov plemena koní lipican v Topoľčiankach](#)

Lipican patrí medzi najstaršie kultúrne plemená koní chovaných vo svete. Vyšľachtený bol v rakúsko-uhorskej monarchii (v žrebčine Lipica na území dnešného Slovinska) ako elegantný, tvrdý karosiér pre cisárske dvory. Služili mali na prepravu šľachty na dlhé vzdialenosti, na prezentáciu cisárskeho dvora i na výcvik jazdenia pre šľachtu. Najvyšší rozmach v chove dosiahol lipican v 18. storočí, z ktorého pochádzajú aj prvé záznamy o chove plemena lipican na strednom a severnom Slovensku. Samostatná história slovenského chovu plemena lipican začala po vzniku Československej republiky, kedy bol založený štátny žrebčin v Topoľčiankach. Žrebčin nadviazal na kultúrne dedičstvo (cieľená plemenitba,

Predkladateľ

Národný žrebčin Topoľčianky, š.p.

Rok zápisu

2017

Centrum pre TČK

ELEKTRONICKÁ
ENCYKLOPÉDIA

FOND
TLK

REPREZENTATÍVNY
ZOOZNAM NKD

ZOOZNAM NAJLEPŠÍCH
SPÔSOBOV OCHRANY NKD

FOLK EXPO
SLOVAKIA

PUBLIKÁCIE

O NÁS

prenášajú usilie prostredníctvom skúšaní procesov zameraných na priradení mladého pracovníka k staršiemu, čím je zabezpečené odovzdávanie skúsenosti. Chov plemena lipican by sme celkovo mohli chápať ako súhrn všetkého, čo sa s týmto chovom spája. Či už je to každodenná starostlivosť o koňa – jeho jazdenie, čistenie, kŕmenie, „nastielanie“, korekcia kopýt, podkúvanie, to všetko sú činnosti, ktoré sa vykonávajú a zároveň traja celú starostlivosť o koňa, kedy koň začal slúžiť človeku. Alebo je to jeho výcvik – učenie pracovať s ošetrovateľom od útlého „detstva“ koňa, cez jeho výcvik a tréning počas aktívnych rokov, až po starostlivosť o neho v starobe. Charakter vzťahu koň – človek, dlhodobá vytrvalá práca na vzájomnej dôvere a rešpekte, pričom človek koňa považuje za rovnocenného partnera, nie za objekt drezúry, sa dedí z pokolenia na pokolenie. Chov plemena lipican je úzko spätý s rôznymi tradíciami a prejavmi, spoločenskými aktivitami a slávnostnými udalosťami.

GALÉRIA

ELEKTRONICKÁ
ENCYKLOPÉDIA

FOND
TLK

REPREZENTATÍVNY
ZOOZNAM NKD

ZOOZNAM NAJLEPŠÍCH
SPÔSOBOV OCHRANY NKD

FOLK EXPO
SLOVAKIA

PUBLIKÁCIE

O NÁS

Husbandry of Lipizzaner horses at Topolčianky

[Domov](#) > [Zoznamy NKD](#) > [Husbandry of Lipizzaner horses at Topolčianky](#)

The Lipizzaner is one of the oldest cultured breeds of horses in the world. It was developed at the Lipica stud farm in the territory of present-day Slovenia to be a strong and elegant workhorse fit for royalty in the period when the Habsburg dynasty ruled all of Central Europe. The horses' duties included carrying nobles on long journeys, and taking part in imperial court ceremonies and riding exercises for the nobility. The most intensive breeding was undertaken in the 18th century, which is also the period from which we have the oldest written records of Lipizzaners in central and northern Slovakia. The independent history of the Slovak lineage of Lipizzaners began after the establishment of the Czechoslovak Republic when the national stud farm was founded at Topolčianky. The stud farm continued the cultural heritage of the Austrian school in its breeding programme, its husbandry practices and the way it cared for and trained horses. From the foundation of the stud farm, the core knowledge concerning livestock has been communicated orally. A secondary source of knowledge are the handwritten studbooks, which have been kept for over 60 years. Professional knowledge of horse husbandry is transmitted orally during the training process, in which a young worker is paired with an older one to ensure the transfer of experience. The husbandry of Lipizzaners can be understood holistically as all activities relevant to the breed. This includes everyday care for the horse – riding, cleaning, feeding, mucking out, care for hooves and horseshoes – which are activities that have been carried out and passed down for centuries since horses began to serve humans. It also includes training – learning to work with a trainer from an early age, more advanced exercises and training, the horse's active years and their care in old age. The relationship between horses and people is important and requires long-term continuous work to establish trust and respect in which the horse is treated as an equal partner and not just an object to be put through drills. The skills for such work are handed down from generation to generation. The breeding of Lipizzaners is closely linked to varied traditions and expressions, social activities and ceremonies.

Proposal by

National Stud Farm Topolčianky

Year of Inscription

2017

Certificate number

CTLK-RZ-NKD-2017/006

GALLERY

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
udeľuje

**OSVEDČENIE O ZÁPISE DO REPREZENTATÍVNEHO ZOZNAMU
NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA SLOVENSKA**

Názov zapísaného prvku:

Chov plemena koní lipican v Topoľčiankach

Držiteľom tohto osvedčenia je:

Národný žrebčín Topoľčianky, š.p.

Barbora Moravcová
predsedníčka odbornej komisie

[Signature]
minister kultúry Slovenskej republiky

číslo certifikátu: CTLK-RZNKD-2017/006 • dátum vydania certifikátu: 6. november 2017 • dátum rozhodnutia o zápise: 16. august 2017

Translation of the Certificate concerning the inscription in the Representative List of Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Slovak Intangible Cultural Heritage Centre

Ministry of Culture of the Slovak Republic

SEUK – State Traditional Dance Company

Ministry of Culture of the Slovak Republic

Grants

Certificate concerning the inscription in the Representative List of Intangible Cultural Heritage of Slovakia

Name of the element inscribed

Chov plemena koní lipican v Topoľčiankach - Breeding of the Lipizzan breed of horses at the Topoľčianky

Holder of this certificate: Národný žrebčín Topoľčianky, š.p.

Signature of the Chair of the Expert Committee

Signature Minister of Culture of the Slovak Republic

Number of the Certificate: CTLK-RZNKD-2017/006 date of issue: November 6 2017 date of recommendation for the inscription: August 16 2017

Názov prvku:
*Chov plemena koní
lipican v Topolčiankach*

Držiteľ osvedčenia:
Národný žrebčin Topolčianky, š.p.

Dátum zápisu: *6. november 2017*
Číslo osvedčenia:
CTLK - RZNKD - 2017/006

[Signature]
minister kultúry
Slovenskej republiky

**Translation of the corresponding extract of from the Book of Elements
inscribed to Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Slovakia**

Name of the element inscribed:

Chov plemena koní lipican v Topolčiankach - Breeding of the Lipizzan breed of horses at the Topolčianky

Holder of this certificate:

Národný žrebčin Topolčianky, š.p.

Date of inscription: November 6 2017

Number of the Certificate: CTLK-RZNKD-2017/006

Signature of Minister of Culture of Slovak Republic
Minister of Culture of the Slovak Republic

[Link to the element in Slovak language:](#)

<https://www.ludovakultura.sk/zoznam-nkd/chov-plemena-koni-lipican-v-topolciankach>

(accessed 11. 3. 2020)

Chov plemena koní lipican v Topoľčiankach

Domov > Zoznamy NKD > Chov plemena koní lipican v Topoľčiankach

Lipican patrí medzi najstaršie kultúrne plemená koní chovaných vo svete. Vysláchny bol v rakúsko-uhorskej monarchii (v žrebčine Lipica na území dnešného Slovenska) ako elegantný, tvrdý karosier pre cisárske dvory. Služili mali na prepravu šlachty na dlhé vzdialenosti, na prezentáciu cisárskeho dvora i na výcvik jazdenia pre šlachtu. Najvyšší rozmach v chove dosiahol lipican v 18. storočí, z ktorého pochádzajú aj prvé záznamy o chove plemena lipican na strednom a severnom Slovensku. Samostatná história slovenského chovu plemena lipican začala po vzniku Československej republiky, kedy bol založený štátny žrebčin v Topoľčiankach. Žrebčin nadviazal na kultúrne dedičstvo (cieľná plemenitba, chovateľské praktiky, starostlivosť o kone a ich výcvik) rakúskej školy. Základné znalosti o chove sú už od založenia žrebčiny tradičné najmä ústnou formou. Druhotným prameňom znalostí sú ručne písané plemené knihy, do ktorých sa údaje zaznamenávajú už viac ako 90 rokov. Odborné znalosti o chove sa prenášajú ústne prostredníctvom školiacich procesov založených na pridelovaní mladého pracovníka k staršiemu, čím je zabezpečené odovzdávanie skúseností. Chov plemena lipican by sme celkovo mohli chápať ako súhrn všetkého, čo sa s týmto chovom spája. Či už je to každodenná starostlivosť o koňa – jeho jazdenie, čistenie, kŕmenie, „nastieňanie“, korekcia kopýt, podkúvanie, to všetko sú činnosti, ktoré sa vykonávajú a zároveň tradiujú celé stáročia od dob, kedy koň začal slúžiť človeku. Alebo je to jeho výcvik – učenie pracovať s ošetrovateľom od útleho „detstva“ koňa, cez jeho výcvik a tréning počas aktívnych rokov, až po starostlivosť o neho v starobe. Charakter vzťahu koň – človek, dlhodobá vytrvalá práca na vzájomnej dôvere a rešpekte, pričom človek koňa považuje za rovnocenného partnera, nie za objekt drezúry, sa dedí z pokolenia na pokolenie. Chov plemena lipican je úzko spätý s rôznymi tradíciami a prejavmi, spoločenskými aktivitami a slávnostnými udalosťami.

Predkladateľ
Národný žrebčin Topoľčianky, š.p.

Rok zápisu
2017

Certifikát číslo
CTLK-RZ-NKD-2017/006

+ VÝZVA NA PREDKLADANIE NÁVRHOV

Video

[Link to the element in English language:](#)

<https://www.ludovakultura.sk/en/list-ich/husbandry-of-lipizzaner-horses-at-topolcianky>

(accessed 11. 3. 2020)

Husbandry of Lipizzaner horses at Topoľčianky

Domov > Zoznamy NKD > Husbandry of Lipizzaner horses at Topoľčianky

The Lipizzaner is one of the oldest cultured breeds of horses in the world. It was developed at the Lipica stud farm in the territory of present-day Slovenia to be a strong and elegant workhorse fit for royalty in the period when the Habsburg dynasty ruled all of Central Europe. The horses' duties included carrying nobles on long journeys, and taking part in imperial court ceremonies and riding exercises for the nobility. The most intensive breeding was undertaken in the 18th century, which is also the period from which we have the oldest written records of Lipizzaners in central and northern Slovakia. The independent history of the Slovak lineage of Lipizzaners began after the establishment of the Czechoslovak Republic when the national stud farm was founded at Topoľčianky. The stud farm continued the cultural heritage of the Austrian school in its breeding programme, its husbandry practices and the way it cared for and trained horses. From the foundation of the stud farm, the core knowledge concerning livestock has been communicated orally. A secondary source of knowledge are the handwritten studbooks, which have been kept for over 90 years. Professional knowledge of horse husbandry is transmitted orally during the training process, in which a young worker is paired with an older one to ensure the transfer of experience. The husbandry of Lipizzaners can be understood holistically as all activities relevant to the breed. This includes everyday care for the horse – riding, cleaning, feeding, mucking out, care for hooves and horseshoes – which are activities that have been carried out and passed down for centuries since horses began to serve humans. It also includes training – learning to work with a trainer from an early age, more advanced exercises and training, the horse's active years and their care in old age. The relationship between horses and people is important and requires long-term continuous work to establish trust and respect in which the horse is treated as an equal partner and not just an object to be put through drills. The skills for such work are handed down from generation to generation. The breeding of Lipizzaners is closely linked to varied traditions and expressions, social activities and ceremonies.

Proposal by
National Stud Farm Topoľčianky

Year of Inscription
2017

Certificate number
CTLK-RZ-NKD-2017/006